

droslovja pa več gospodinjstva". Znano je namreč, da je Napoleon rekel slavni gospej, ko mu je nasvetovala zboljševanje odgoje: „preskerbite nam mater". Ali bi mu naš čas sè svojimi ustanovi za žensko odgojo bolj ugajal, no, tega nočemo pretresovati.

„Spoznavaj samega sebe". V teh besedah je izraženo kar si je Sokrat mislil o smotru pouka. Pouk in odgoja mu le pripomoreta do spoznanja in resnice. Človek sè svojimi naravnimi zmožnostmi mu je predmet, od katerega izhaja vsa odgoja in v katerega se zopet povrača. Smoter pouka je Sokratu: razvitek duševnih moči, svobodna misel in preiskava. Zato je neprijatelj vsaki vědi, ki se zanaša le na veljavo drugih; le taka vednost ima pri njem pravo veljavo, ki se razvije iz človeka samega. Tedaj poudarja prav posebno svojo metodo; napovedanega (pozitivnega) nauka ne najdemo pri njem. Pri teh načelih se pa Sokrat nekako zлага z Rousseau-om in mnogimi ljudskimi izobraževalci denšnjega dné; tudi njim je geslo: *Svobodna misel in preiskovanje*, in po tem načelu zbrisejo velik del veronauka. Ako dosledno mislimo, zavreči moramo potem ves zgodovinski pouk, ker tudi tam se pripoveduje le na vero.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Iz Kamnika. (Učiteljska skupščina.) (Konec.) I točka. Zakaj ni nova šola pri ljudstvu tako priljubljena, kakor zasluži, in kaj bi bilo storiti, da bi dobila potrebno veljavo, poročuje učitelj Mesner iz Komenda. — Med drugim pravi, zakoni so stari toliko kot človeški rod, a se spreminjajo s časom; tako je tudi nastala iz stare nova šola, vsaka naprava ima svoje prijatelje in neprijatelje, tako tudi šola. Vzroki, da nova šola ni priljubljena, so blezotile: V časih so učitelji sami krivi v svojem zasebnem življenji, da šola slabo slovi; vzrok so tudi strogi neprijatelji nove šole, dalje je vzroka iskati o napravi šole kakor take, ki naklada ljudstvu bremena in davke. — Dostikrat manjka tudi kolegialnosti med učitelji, vzlasti med mlajšimi in starejšimi. Med drugimi tudi omeni, da se kmetje čudijo, kako da imajo otroci pepelnično sredo, križev teden in vernih duš dan šolo, ko njih stariši v cerkev gredó, kakor bi otroci ne bili vere svojih starišev; tudi o velikem delu — o žetvi in ajdovi setvi stariši težko pogrešajo otrok in so nejevoljni, ako so kaznovani zato, ker so otroke doma obdržali, da jim pri poljedelstvu pomorejo. Poslednjič priporoča: 1) vsak naj natanko spolnuje svoje dolžnosti; 2) sleheren naj si prizadeva, šoli dobiti prijateljev; 3) šolski zakoni naj se tako uravnajo, da bodo veri in ljudstvu priležnejši; 4) živimo v prijateljstvu med sabo! — Oglasi se učitelj Letnar iz Doba, ter pravi, da v Kamniškem okraji mlajši starejših preko ne gledajo, tudi učitelj Strojčan iz Zaloga temu priterjuje, rekoč, da g. Mesner baje ni njega mislil, ki mu je sosed. G. Mesner pravi, da te besede ne veljajo komu navzočih, le sem ter tje se čuje o razporih med mlajšimi in starejšimi, in to je dalo povod, da je omenil stvari.

II točka. Vprašava pri poučevanju. To točko so imeli izdelati vsi učitelji in žreb je določil poročevalca, učitelja Jereba iz Tunjic. Govoril je o lastnostih vprašanja in razjasnoval to po izgledih, kakor se to nahaja po metodičnih knjigah. Debate o tem se vdeležujeta učitelja Strojan in Čenčič, a učitelj Letnar misli, naj se še kdo o tem zasliši. Ponudi se k besedi učiti Strojan, ki je to stvar še bolj na drobno pojasnil, in razložil, kako naj se učitelj pri vprašanju ozira na ves razred, in učencem njih vednostim in napredku primerna vprašanja daje. Učitelj Pfeifer iz Goričice misli, pri nalogah iz računstva naj se kar moč blagu prava cena pové, a ne namisljena; priporoča tudi branje dobrih knjig in poslušanje učiteljev, ki so v prašanjih izurjeni. Debate se še vdeležé učitelji: Javoršek, Potrato, Gregor Kozelj in Letnar.

III točka. Izleti učencev z učitelji, koliko ti pripomorejo za poučevanje o domačiji? V tem sta poročevala učitelj Henrik Viziak iz Doba in učiteljica Emilija Gerkman iz Moravč. G. Viziak živo slika tak izlet in reče med drugimi, da je treba otroke opozarjati na zanimive stvari pri izletu, bodi si iz naravopisja, bodi si iz zgodovine krajev, katere prehodijo. Gdč. Gerkman pa razločuje izgrede v dvoji namen: a) v razveselovanje in zabavo, b) v pouk, odgojo in razbistrenje uma.

Poročilo bukvarničnega odseka. — Pervomestnik učitelj Javoršek poroča o učiteljski bukvarnici, nje prihodkih in stroških. Nasvetuje se, naj se učit. bukvarna vpiše v »Glasbeno Matico« in tudi v »Slovensko Matico.« — Sprejme se z večino glasov. Za naročevanje se priporoča: »Učit. Tovaršč., »Kres«, »Ljubljanski Zvon«, »Popotnik«. — Sprejme se samo za »Učit. Tov.«, drugi listi se bodo še le naročevali, ako ostane kaj denarja potem, ko se nakupijo pedagoške knjige (kakor so spodaj nasvetovane). Predsednik izroča predsedništvo podpredsedniku in potem priporoča več nemških pedagoških knjig za nakupovanje. Učit. Mesner predlaga, naj se vse po gospodu nadzorniku nasvetovane knjige nakupijo, a g. poročevalec vendar misli, da to ne gre, marveč se mora za vsako knjigo posebej glasovati. — Sprejme se vse po nasvetu g. nadzornika. V bukvarnični in stalni odsek so bili vsklikoma voljeni prejšnji, in sicer: a) v bukvarnični odsek: Javoršek, Golmaier, Pfeifer, Letnar in gdč. Gonse; b) v stalni: Golmaier, Mesner, Javoršek, Letnar in Čenčič. Posebnih nasvetov ni bilo. Skupščina se običajno konča ob 1 uri popoldne, in navzoči zakličejo »slavo« presvitlemu cesarju. K obedu se zbero skupščinarji v gostilnici pri »Kramarji«, kjer med veselimi pogovori hitro čas poteka.

Šolski ukazi.

Iz seje c. k. dež. šol. sveta dne 3. septembra 1881. — Perovodja prebere rešene vlozbe, in potem nastopi dnevni red.

Prošnja okrajnega šolskega sveta v Cerknici, da se odpravi obvezno poučevanje v nemščini na 4razredni ljudski šoli v Cerknici, oddaje se kranjskemu deželnemu odboru, da izreče o tem svoje mnenje.

Na podlagi nasvetov dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov, postane provizoren nadučitelj stalen, in potem se devet učiteljev in učiteljic stalno nastavi.